

ואהבת לרעך כמוך - התקשרות הנשמות

עבדי מלך-מלכי-המלכים הקב"ה. אכן, במתן תורה אף אנו ענינו ואמרנו "נעשה ונשמע" – כעבד העונה למלכו (ולא כבן המתחסר לאביו). כעת מתברר כי ישראל הם חלק מן הקב"ה – דבר המתבטא בכך שדרך התנהגותם 'משפיעה' על ה', ובמובן מסוים: ה' פועל בהתאמה למעשי ישראל.

ידוע פירושו של הבעל-שם-טוב לפסוק "הוי' צלך על יד ימינך", לפיו מתנהג ה' כצל ביחס אל היהודי – וכל פעולה של ישראל גוררת בעקבותיה שיקוף בפעולותיו של ה'. מן הפסוק מוכח כי הדברים נוגעים בעיקר להתנהגות באופן של חסד ואהבה כלפי הזולת – התנהגות שהיא "יד ימינך", כלומר: דוקא מתוך אהבת ישראל מתגלה כיצד הנשמה היהודית 'מפעילה' את ה'. אך יותר מכך, את אותו הרעיון עצמו מפרשים תלמידי הבעל-שם-טוב על הפסוק שהוא ה"כלל גדול" בו אנו עוסקים:

"פירוש הפסוק "ואהבת לרעך", שכמו שאתה תתנהג עם רעך באהבה ואחדות, "כמוך אני הוי'", שאני ה' אהיה כמוך. והוא בסוד "הוי' צלך" שנתבאר בדברי מרן אלקי הבעש"ט, שכמו שאדם מתנהג למטה עם חבריו ורעו, באהבה ובמדות טובות, וכך יתנהג עמו מלך עליון, וכמו הצל של תנועה, שאדם עושה כך עושה הצל כנגדו, כן הוא יתברך עם האדם, וזהו "ואהבת לרעך" כי "כמוך אני הוי'", להתנהג גם עמך באהבה וכל טוב." [אוצר החיים עה"פ]

על פי דברים אלו, התנהגות הקב"ה ביחס לאדם מישראל – ולכלל ישראל כולו – היא על פי מידת האהבה ואיכות האהבה אותה מבטא יהודי אל בני עמו. מקור הדברים הוא במאמר חז"ל על הפסוק "ונתן לך רחמים ורחמך": "כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים".

מן הדברים עולה כי מתוך התקשרות הנשמות באהבה עצמית ונעלית מתגלה עוד דרגה עצמית במעלת ישראל – היותם 'נוגעים' לקדוש ברוך הוא והנהגתו את העולם, עד כי הוא תולה את התנהגותו באהבתם ומבטיח כי יתנהג כמותם. דרגה זו מגלה תקשורת אמיתית והדדית בין נשמות ישראל לאביהן שבשמים – ולא רק עמידה אל מול ה' כמקבלי תורה. היא מגלה כי יש בכל אחת מנשמות ישראל ניצוץ עצמי מן הקב"ה, וניצוצות אלו 'מדליקים' את הקב"ה ואהבתו לישראל.

[ע"פ "כלל גדול בתורה" עמ' נו-סב ועיי"ש באריכות]

איפה יגדל הפרח שלך?

בימים אלו מסתיימת ההרשמה ל"גן עיני" קרית משה בנשיאות הרב יצחק גינזבורג שליט"א לשנה"ל ה'תשע"ג. (בנים ובנות (בנפרד) בגילאי 5-3).

בגן צוות חסידי מנוסה, יחס אישי וחם באווירה רגועה, לימוד קריאה בצורה פרטנית וצהרון.

לפרטים נוספים והרשמה: אורה - 823-8650-052

לאחר לידתו של עם ישראל ביציאת מצרים, וזיהויו כעם קדוש ונבדל מן הבריאה – ניתן להתחיל ולדון אודות המצוות הנוהגות בתוך עם זה כולו. זהו מקומו של הכלל המדבר אודות היחסים שבתוך העם: "לא תקם ולא תטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני הוי'".

לאחר יציאת מצרים ולידת העם מתגלה האהבה המיוחדת שבין נשמות ישראל – יחסי ההתקשרות המיוחדים לעם ישראל דוקא. ידוע כי הדרך להביא את הגאולה היא אהבת ישראל דוקא, אך אהבה זו תיתכן רק על רקע יציאת מצרים פנימית, כלומר: הבנה בדבר נבדלות ישראל כעם לעצמו, אשר מתוכה נובעת אהבת ישראל. אהבת ישראל עולה על ערך האהבה הכללי של אהבת הבריות – אשר ענינה מובן גם במוסר הטבעי הגויי, והיא שייכת לכל בריות העולם, גם ביחס אל הגוי. אהבת ישראל היא ערך קדוש ופנימי – שאיננו מובן במוסר הטבעי – הנובע מההתקשרות העצמית בין הנשמות, התקשרות אשר רק מתוכה ניתן לומר "ואהבת לרעך כמוך" (וכפירוש אדמו"ר הזקן: "כמוך ממשי").

אדמו"ר הצמח-צדק מסביר שתי דרגות באהבת ישראל ובהתייחסות חיובית אל יהודי אחר למרות מעשיו הרעים:

הדרגה הראשונה נובעת מתוך התבוננות בכך שנשמות ישראל הן קומה שלמה, גוף שלם. כאשר כל נשמה היא אבר פרטי בגוף זה, ואותו הדם זורם בין האברים ומחיה אותם – ברור כי כאשר הגוף בריא אין מקום לאבר להפריד עצמו מאברים אחרים, או להזיק לאבר אחר בגופו. אמנם, מתוך התבוננות זו עדיין יש מקום לראית הזולת כ'אחר' ופגום – גם אם אין מקום להענישו או להזיקו.

למעלה מאהבה זו ישנה 'אהבה עצמית' (– אהבת אדם לעצמו) המקיפה גם את הזולת: כשם שאדם איננו רואה חוב לעצמו, משום ש"על כל פשעים תכסה אהבה" – אהבה כזו שאיננה נובעת מפרט זה או אחר, אלא מקיפה את כל התודעה העצמית – כך אל לו לראות חוב לחברו. כאשר ישנה תחושת התקשרות עצמית עם הזולת – עד שהוא מוקף בתודעה המקיפה ומחברת את כל נשמות ישראל כאחד, וכמוני כמוהו ממש – הרי שהוא כלול באהבה העצמית שאני חש כלפי עצמי. התודעה המקיפה הזו היא תודעת הבניה – תודעת ה"נשמה".

מתוך האהבה העצמית שבין נשמות ישראל, מתגלה שרשן המשותף באלקים חיים, במקור הנשמות – כנסת ישראל. מתוך אחוות הנשמות, והתחושה כי הקב"ה הוא האב המשותף לכל נשמות "בני בשרי ישראל", מתגלה כי הנשמה היהודית היא "חלק אלוה-ממעל ממש". עד כה – דרך יציאת מצרים ומתן תורה – התברר כי ישראל משוחררים מן הטבע, והם אלו העומדים מול ה' כעמו הנבחר ומקבלים את תורתו. במתן תורה אומר ה': "אנכי הוי' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" – עבדי הם, ולא עבדים לעבדים" – כאשר הדגש העיקרי הוא על היות עם ישראל

העלון מוקדש לע"נ הקדוש שלמה בן חיים נתיב ה' יקום דמו לרגל יום השלשים להרצחו - ז' אייר.

להקדשות, הזמנות, הצטרפות לרשימת תפוצה (לקבלת העלון למייל לפני שבת), הארות ושאר פניות ניתן לפנות ל s.lagalin@gmail.com

קבלת על ובטול עצמי

שיחה לנשי ובנות ישראל

ראשי התיבות של חודש אייר הם אברהם, יצחק, יעקב, רחל. ע"ז אפשר לזכור שחודש אייר נכתב בשתי יודין. הרבי לומד רבות מראשי התיבות האלו:

ראשית עולה השאלה מה הקשר של רחל לשלושת האבות? שהרי האבות הם אבותיהם של כל עם ישראל, ואילו רחל היא אם לשני שבטים בלבד. אלא שרחל נכללה עם האבות בגלל מסירות נפשה והביטול העצמי שלה למען הבנים ולמען השכינה הקדושה (כמו שכתבנו כבר בעבר). רחל, כידוע, בחרה שלא להיקבר במערת המכפלה אלא להיקבר בדרך בית לחם על מנת שתוכל להתפלל על הבנים ההולכים לשבי, ולבקש עליהם רחמים שישובו לגבולם. היא עשתה זאת על ידי השכנת "שלוש בית", כביכול, בין עם ישראל לקב"ה.

הרבי לומד עוד דבר מראשי התיבות של חודש אייר: ידוע ש"האבות הן הן המרכבה" – אבותינו הקדושים, עם כל מעלתם, הם בתכלית הביטול כלפי הקדוש-ברוך-הוא. על אחת כמה וכמה שאנחנו, שאין לנו את ההשגה של האבות, ואיננו מבינים כלום באלקות, אנו צריכים להיות בקבלת על ובביטול.

מה זה אומר לעבוד בקבלת על ובביטול? ולמה זה קשור דוקא לחודש אייר?

אחרי חג הפסח הנשגב שעבר עלינו, בו היינו בבועה של רוחניות: לא צריך ללכת לעבודה, כן צריך להתעסק עם מצוות, הרבה מצוות. אנו עלולות לחשוב בטעות, שמעתה ואילך צריך להתעסק רק עם רוחניות, רק בענייני הבנה והשגה, מתחשק להמשיך לחיות רק רוחניות כמו בפסח.

אלא מה? פסח נגמר, ואחריו מגיע חודש אייר הפותח את כל חודשי הקיץ. זוהי תחילתה של עבודה ממש, לא רק מחשבות נעלות ועבודה הזאת היא בקבלת על ובביטול. אמנם אנו לא רוצות לחזור לגשמיות המסורבלת, אבל זה מה שצריך לעשות.

העבודה שלנו בעולם הזה, היא לעשות לה' יתברך דירה, וניתן לעשות את זה רק אם יוצאים לרחוב ומפיצים את רעיון החסידות. התחום העיקרי בו ניתן להפיץ את מעינות החסידות בארץ, לדברי הרבי, הוא במוסדות החינוך. כאן מגיע התפקיד שלנו, להסביר לעוד אשה למה חשוב שילדיה ילמדו במוסדות חינוך חסידיים, כמה זה חשוב לקשר את הילד לנשמה גבוהה כמו הרבי, דבר שילווה אותו לאורך ימים ושנים טובות. להשפיע על עוד הורה לשלוח את הילד לקיטנת חב"ד דווקא ולא לעוד קיטנה הכי "כיף" שיש. אי אפשר להתחמק ולהגיד "לי זה לא מתאים". זו הקבלת על שלנו כרגע.

דוקא על ידי הביטול והתעסקות עם ענינים אלו שנראים פשוטים – מתעוררות גם המדרגות הנעלות, כמו הגרעין שנופל עמוק לבוץ, על מנת שיצמח ממנו עץ לתפארת.

[ע"פ שיחת ש"פ שמיני ה'תשט"ו]

אוהב צדיקים

יום שלישי, י"א אייר, הוא יום ההילולא של

רבי נפתלי צבי מראפשיץ

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

רבי נפתלי צבי מראפשיץ היה מגדולי תלמידי הנעם אלימלך ותלמיד מובהק של מי שהמשיך אחריו, החוזה מלובלין. רבי נפתלי נולד בדיוק באותו יום שהבעל שם טוב הסתלק – שבועות תק"כ. צדיקי אותו דור דרשו על זה את הפסוק "זרח השמש ובא השמש" – כשצדיק מסתלק בא צדיק אחר למלא את מקומו. הנקודה המיוחדת שלו, שצדיקי אותו דור שבחו אותו עליה, שהיתה לו חכמה מיוחדת. כל צדיק הוא חכם, אבל היתה לו חכמה מיוחדת, עד כדי כך שעל קברו חרטו את המילים "יחיד בדורו בחכמה אלקית".

היה לו חוש וכשרון מיוחד להוריד חכמה ולהלביש חכמה בדברים מאד פשוטים, עד כדי כך שהוא היה ידוע כבדחן מפורסם. הוא ניצל כשרון זה כדי לשמח חתן וכלה – להיות בדחן בחתונות. מי שהוא בדחן א-לקי יכול לקחת את החכמה הכי נשגבה, וכל כך להוריד זאת לאנשים, עד שאנשים יהנו מזה ויצחקו מזה. זו דרך מאד חשובה בשביל להביא את המשיח – צריך להוריד את הדברים הכי חכמים ועמוקים כל כך למטה, עד שלפעמים אפילו הופכים לבדיחות שאנשים צוחקים. מי שהוא הכי חכם יכול להוריד הכי למטה.

כך כתוב על רבי מאיר בעל הנס שהיה הכי חכם, אחרי שלמה המלך, שהיה מושל שלוש מאות משלי שועלים. כתוב שמי שידוע לעשות משל מחכמה הרבה יותר חכם ממי שידוע את החכמה סתם – החכמה היא להוריד זאת. לא שמעו מרבי נפתלי דרושי חב"ד, אבל שמעו דברים פשוטים שבהם היה מלווה החכמות הכי גדולות.

נביא ווארט קצר בשמו: ידוע שכאשר מתפללים, התפלה זה סולם, בו עולים משליבה לשליבה, כאשר החלק הכי גבוה זה שמונה-עשרה – עולם האצילות. רבי נפתלי היה מספר, שכל הצדיקים, כאשר הם מתפללים, הם מרויחים הרבה רווח רוחני, אבל בזמן שגומרים להתפלל הכל נעלם – מפסידים הכל. אבל אני, מה שאני מרויח – נשאר אצלי.

מה הווארט הזה? יש אחד שמגיע מאד גבוה בהשגות שלו, אבל גם צדיק יורד למציאות העוה"ז, ולא כל צדיק יכול לקחת את האור הגדול שהרויח כשהיה למעלה, ולהביא אותו למטה. זו החכמה להלביש את האור הזה גם בדברים הכי פשוטים. אני, גם כשאני יורד מטה מטה, עד לעולם התחתון, הכל נשאר אצלי – גם בבדיחות שלי נמצא האור של האצילות.

זה המיוחד – כל צדיק אמיתי משיג הרבה אור כשהוא למעלה, אבל כשיורד למטה הוא עלול להפסיד זאת. מה שאנו צריכים לעשות, מה שהרבי דורש מאתנו, שנוכל להוריד את הדברים מספיק למטה, שיוכלו להגיע לכל יהודי בכלים שלו ובמושגים שלו.

זה מה שאנו לומדים מהצדיק הזה, רבי נפתלי צבי מרופשיץ, שהיה חכם גדול – להוריד אור נאצל מטה מטה, ולעשות זאת כל כך טוב שכולם יהנו ויצחקו מזה, וזו הדרך להביא את מלך המשיח.

[ע"פ כינוס ילדים י"ג אייר ה'תשס"ז]

מתקרים לגאולה

נשמות יוצאות דופן הן נשמות בהן מאיר ניצוץ משיח (שהוא "קיסר" – "יוצא דופן" בשלמות), ולקראת ביאת המשיח צריך להתגלות מהעלמו ניצוץ משיח הטמון בכל נשמה ונשמה.

[ע"פ מעין גנים ח"ג פרשת ויקרא]